

Američki proizvođači nafte traže ukidanje zabrane izvoza

U jeku rasprave treba li vlada ukinuti dugogodišnju zabranu izvoza domaće nafte, američki proizvođači su počeli javno naglašavati rezultate studije koju je objavila državna energetska agencija EIA prema kojoj na cijene motornih goriva na američkom tržištu više utječu cijene nafte na međunarodnom tržištu nego domaće cijene nafte. To su predstavnici domaćih proizvođača nafte protumačili kao argument da je došlo vrijeme za ukidanje zabrane izvoza američke nafte jer takav izvoz neće utjecati na rast cijena motornih goriva već će dovesti do gospodarskog rasta i otvaranja novih radnih mjesta, kako je to formulirao George Baker, direktor u naftnom konzorciju domaćih proizvođača nafte. Embargo na izvoz nafte u SAD-u je na snazi od 1970-ih godina i tadašnje velike naftne krize. On je uveden kako bi se SAD zaštitile od negativnih kretanja na svjetskom tržištu i smanjile ovisnost o uvozu nafte. Ipak, pod određenim ograničenim uvjetima i uz dozvolu vlade bilo je moguće i do sada izvoziti naftu. Nakon velikog rasta proizvodnje američke nafte iz škriļjaca, vlada je ove godine dopustila pojedinim proizvođačima i malo veći izvoz pa je u srpnju izvezeno 401000 barela nafte dnevno što je najveća razina američkog izvoza nafte u zadnjih 50 godina.

S druge strane, i američke rafinerije nafte, koje žele da zabrana izvoza nafte ostane na snazi, i same su ograničene u izvozu naftnih proizvoda. Njima je izvoz dopušten samo u vrijeme kada cijene naftnih proizvoda, u prvom redu motornih goriva, padaju na domaćem tržištu. Tada rafinerije nafte mogu početi izvoziti goriva u inozemstvo ako za njih mogu postići veću cijenu što obično i čine.

Izvor: UPI, 31.10.2014.

Exxon i Chevron zaradili zbog dobrih rezultata njihovih rafinerija nafte

Iako je cijena sirove nafte pala, najveće američke naftne tvrtke ExxonMobil i Chevron nadoknadile su to povećanjem rasta zarade u rafinerijskom sektoru u zadnjem kvartalu. Kako pokazuju njihova izvješća, pad cijena nafte od 25 % u odnosu na razine iz srpnja ove godine, omogućio je četverostruko povećanje zarade u njihovom rafinerijskom sektoru zbog čega su i ukupni rezultati poslovanja u 3. kvartalu bolji od očekivanja. Izvršni direktor Tillerson je izjavio kako navedeno potvrđuje valjanost poslovnog modela u kojem rast cijena nafte donosi prihode u proizvodnom segmentu, dok im kod pada cijena nafte zaradu donosi prerađivački segment te je na dobroj upravi da uravnoteži ta dva segmenta u poslovanju.

Izvor: Rigzone, 31.10.2014.

Niže cijene goriva u SAD-u potaknule kupnju auta

Nakon što su značajno pale cijene motornih goriva na američkom tržištu, koje sada iznose prosječno oko 0,8 dolara po litri benzina, u listopadu je prodaja automobila u SAD-u zabilježila i drugi mjesec zaredom snažne pokazatelje rasta. U listopadu je tako prodaja porasla 7 % u odnosu na isti mjesec 2013. Stoga je za mnoge automobilske tvrtke ovaj listopad po prodaji bio najbolji mjesec u zadnjih 7 godina kao za GM ili čak 10 godina kao za Toyotu.

Izvor: Silobreaker, 3.11.2014.

Hyundai i Kia kažnjeni zbog krivog prikazivanja potrošnje goriva

SAD su kaznile dva najveća južnokorejska proizvođača automobila Hyundai i Kia zbog krivog prikazivanja potrošnje goriva u svojim reklamama na američkom tržištu. Državni tužitelj Eric Holder je nakon presude izjavio kako će tvrtke morati platiti rekordnu kaznu od 100 mil. dolara američkoj državnoj agenciji za zaštitu okoliša EPA jer su reklamirajući svoja vozila kao štedljiva oglašavali manju potrošnju od stvarne. Dodao je kako se američko ministarstvo pravosuđa „nikada neće umoriti u svojoj odlučnosti da zaštiti američke potrošače“. Uz tu kaznu, Hyundai i Kia će dati i kredite za emisije CO₂ u vrijednosti 200 mil. dolara. Tvrtke čeka i suđenje na osnovi tužbi vlasnika auta čija potraživanja iznose ukupno 400 mil. dolara. Sve je počelo zbog razlike u oglašenoj i stvarnoj potrošnji vozila koja su se reklamirala kao štedljiva pri čemu je ta razlika u stvarnoj vožnji iznosila 3 do 6 % goriva više.

Izvor: Silobreaker, 3.11.2014.

MOL želi veći udio na slovenskom tržištu

Mađarski MOL želi većinski tržišni udjel u Sloveniji. Zasad mađarska kompanija drži 34 benzinske postaje i ima treću najveću mrežu u zemlji. Tržišni je udjel bitno povećao 2011. kad je kupio Tuševske benzinske postaje. Koliko tržišta žele osvojiti, u MOL-u ne otkrivaju. Odgovorni za trgovinu na malo u MOL-u, L. Höglund, ističe da žele "bitno" povećanje tržišnog udjela. Slovenija je za MOL vrlo važna i ima veliki potencijal. Ima geostratešku poziciju, najviši gospodarski rast u regiji, a važna je i u kontekstu tranzita. MOL je u Sloveniji lani ostvario 211 mil. eura prihoda, od toga na maloprodaju otpada 147 mil. eura. Dobit iz poslovanja je dosegla 6 mil. eura, dok je količina prodanih naftnih derivata bila 147000 tona.

Izvor: SEEBiz, 3.11.2014.

Ruski parlamentarci zatražili da vlada odgodi promjene naftnih poreza

Ruski zastupnici u parlamentu poslali su pismo premijeru Dmitriju Medvedevu u kojem su zatražili da se odgodi donošenje promjena u poreznom režimu vezanom za naftu i naftne proizvode. Ako bi se predložene vladine mjere usvojile, cijene benzina mogle bi porasti do 20 %, upozorava Ivan Grachyov, predsjednik odbora za energetiku u donjem domu ruskog parlamenta. Promjene predviđaju smanjivanje carina na izvoz nafte i naftnih proizvoda uz povećanje poreza na proizvodnju nafte što bi na kraju moglo dovesti do značajnijeg rasta maloprodajnih cijena goriva. Cijena benzina u Rusiji već je porasla preko 9 % u razdoblju od siječnja do listopada ove godine, na što je utjecao rast inflacije i pad vrijednosti rublje. Nove promjene u poreznom režimu trebale bi stupiti na snagu s početkom iduće godine, a naišle su na veliki otpor ruskih naftnih tvrtki koje drže da će se one negativno odraziti na domaću proizvodnju nafte. S druge strane, ministarstvo energetike, koje predlaže promjene, navodi da su nove mjere „zlatna sredina“ između potreba naftne industrije za investicijama i potreba državnog proračuna za dodatnim izvorom sredstava. Smatra se da bi zbog poskupljenja domaće nafte najveći gubitnici bile tvrtke s najvećom rafinerijskom preradom u zemlji, Lukoil, Bashneft i Gazprom Neft.

Izvor: Rigzone, 5.11.2014.

Britanska vlada traži niže cijene goriva

Britanska vlada pozvala je trgovce naftnim derivatima da smanje cijene goriva, odnosno da cijene počnu pratiti trošak nabave nafte, koji je najniži u protekle četiri godine. U vladi smatraju da potrošači imaju razloga osjećati ljutnju, jer su veleprodajne cijene nafte pale za 25 %, dok su cijene goriva pale tek 6 %. "Vjerujem da je to efekt rakete i pera. Javnost sumnja da kad cijena nafte raste, cijene u maloprodaji poput rakete sunu uvis, no kada cijena nafte pada, cijene padaju brzinom perca", rekao je glavni tajnik Ministarstva financija Danny Alexander.

Izvor: UPI, 10.11.2014.

G20 subvencionira traganje za fosilnim gorivima s 88 milijardi dolara godišnje

Vodeća svjetska gospodarstva troše 88 milijardi dolara godišnje na subvencije za traganje za fosilnim gorivima, čime ostaje manje novca za ulaganja u alternativna goriva s manjom emisijom štetnih plinova. Zbog tih bi subvencija temperatura na Zemlji mogla porasti daleko više od prosječna dva stupnja Celzija, koliko prema međunarodnom dogovoru iznosi maksimalno prihvatljiv porast temperature, upozorava britanski Institut za inozemni razvoj u najnovijem izvješću. Skupina zemalja s najvišim subvencijama za traganje za fosilnim gorivima obuhvaća, između ostalog, Veliku Britaniju, Rusiju, Sjedinjene Države i Australiju. Posebno se izdvajaju SAD koje su prošle godine za takve subvencije izdvojile 5,1 milijardu dolara, gotovo dvostruko više nego 2009. Subvencije u obliku ulaganja državnih poduzeća prevladavaju u zemljama poput Brazila, Kine, Indije, Meksika, Rusije i Saudijske Arabije. Razina potpore seže od dvije do pet milijardi dolara u Rusiji, Meksiku i Indiji do devet milijardi dolara u Kini, 11 milijardi dolara u Brazilu i 17 milijardi dolara u Saudijskoj Arabiji. Javne su financije treći oblik subvencija za potporu traganju za fosilnim gorivima i posebno su prisutne u Kanadi, Kini, Japanu, Rusiji i Južnoj Koreji. Taj novac predstavlja "neekonomski ulaganja" i "spašavanje ugljično intenzivnih kompanija novcem poreznih obveznika" na račun energije vjetra, Sunca i vode, upozoravaju autori izvješća. "Bez potpore vlada traganju i bez širih subvencija za fosilna goriva veliki dio današnjeg razvoja fosilnih goriva bio bi neprofitabilan", tvrde. U izvješću se također navodi da su subvencije za traganje za fosilnim gorivima tek dio šire slike, uz napomenu da su u 2012. subvencije za proizvodnju i upotrebu fosilnih goriva doseglye ukupno 775 milijardi dolara, u usporedbi sa 101 milijardom subvencija za alternativne izvore energije koliko je izdvojeno u 2013.

Izvor: Reuters, 10.11.2014.

Lukoil nastavlja rad u rafineriji nafte u Ploiesti

Nakon tjedan dana stajanja, pogoni rumunjske rafinerije nafte u Ploiestiu pripremaju se za nastavak rada. Vlasnik rafinerije je ruska naftna tvrtka Lukoil koja je odlučila nastaviti s radom nakon što je ta rafinerija zatvorena 3.10.2014. poslije policijske racije zbog sumnji u pranje novca i utaju poreza vrijednog 230 mil. eura. Zbog toga je zaplijenjena nafta i naftni proizvodi koji su se zatekli u rafineriji. Uprava ruske tvrtke zbog svega toga je razmatrala mogućnost i trajnog zatvaranja treće po veličini rumunjske rafinerije, ali je od toga odustala te je navela u izjavi za medije kako će uz

ponovno pokretanje aktivnosti u rafineriji poduzeti i sve mjere za zaštitu okoliša. Inače, rumunjski predsjednik Basescu osudio je neprihvatljivim pritiske Lukoila. Predsjednik je pozvao vladu u Bukureštu da bude spremna preuzeti rafineriju u Ploiesti ako je uprava Lukoila odluči zatvoriti.

Izvor: Oil and Gas Eurasia, 13.10.2014.

Naftna industrija u Hrvatskoj bilježi pad proizvodnje

Tekuća goriva, odnosno naftni derivati, glavni su izvor energije u Hrvatskoj, ali se smanjuje i njihova potrošnja i proizvodnja. Naime, za čak 43 % pala je proizvodnja hrvatske nafte od 2003. - 2012. godine. Zanimljivo je i da je za 37 % u padu ukupna prerada nafte, dok se potrošnja derivata prepolovila, naročito u termoelektranama, toplanama, kotlovnica i gradskim plinarama. Jedini porast u posljednjih 10 godina bilježi se u prometu, i to za desetinu, ali od 2007. ipak je vidljiv silazni trend. Ovi podaci dio su Izvješća o stanju okoliša u 2014. godini, koji je izradila Agencija za zaštitu okoliša. Izvješće se odnosi na razdoblje od 2009. - 2012. godine, no prate se trendovi od 2003. - 2012.

Izvor: Poslovni dnevnik, 13.10.2014.

Cijene nafte neće tako skoro opet prijeći 100 dolara

Rusko ministarstvo financija je objavilo rezultate svoje analize prema kojoj zaključuje da nije vjerojatno da u kratkoročnom razdoblju cijene sirove nafte ponovno prijeđu razinu od 100 dolara za barel. Kako je objasnio M. Oreškin, direktor za dugoročno strateško planiranje u ministarstvu financija, sadašnji trend snižavanja cijena nafte je strukturne prirode. Investicije u naftnu industriju su u proteklom desetljeću dramatično narasle. Međutim, tržište zbog raznih razloga ne može dugotrajno izdržati visoki rast cijena nafte koje su podržavale takve investicije, stoga je korekcija cijena naniže bila neizbježna. Prema Oreškinu, ruski proračun može izdržati niže cijene nafte. Drugi najveći proizvođač nafte na svijetu, Saudijska Arabija će se zalagati da cijena nafte bude na razini oko 80 dolara za barel kroz dulje vrijeme što njoj odgovara. Ali takva će razina cijena smanjit investicije u nove naftne projekte. Stoga Oreškin predviđa da će se u idućih šest mjeseci sniziti i razina proizvodnje nafte iz škriļjaca u SAD-u. Kako on objašnjava, samo da bi se održala sadašnja razina proizvodnje nafte iz škriļjaca, a kamoli povećala, nužne su nove bušotine. A naftaši će se odlučivati na skupo bušenje samo pod uvjetom da cijene na tržištu opravdavaju rizik novog bušenja. Razina cijena od 80 dolara po barelu nekim projektima neće osigurati isplativost pa se neće niti realizirati, zaključuje Oreškin. Prošli je tjedan u Londonu cijena sirove nafte Brent u terminskim ugovorima pala na 85,04 dolara po barelu što je najniža razina od 2010. godine.

Izvor: Oil and Gas Eurasia, 20.10.2014.

Putin upozorava na pad svjetskog gospodarstva zbog preniskih cijena nafte

Ruski predsjednik Vladimir Putin je izjavio kako će svjetsko gospodarstvo propasti ako se dopusti da cijene sirove nafte predugo ostanu na razini od oko 80 dolara za barel. Na konferenciji za tisak u Milanu nakon pregovora o ukrajinskoj krizi, Putin je upozorio da će niska cijena nafte od 80 dolara dovesti do pada proizvodnje nafte u SAD-u što će izazvati pritisak na ostatak svjetskog gospodarstva. Niske cijene nafte posebno pritišću rusko gospodarstvo jer je državni proračun zasnovan na cijeni nafte od 90 dolara za barel. Pad cijena nafte pogodio je i rublju koja je izgubila na vrijednosti na međunarodnim tržištima, zbog čega ruska središnja banka ubrzano troši devizne rezerve zemlje kako bi pokušala sačuvati vrijednost nacionalne valute.

Izvor: Oil and Gas Eurasia, 20.10.2014.

Strani fondovi povećavaju udjel u Petrolu

Istrabenz je 17. listopada prodao sve preostale dionice Petrola. Bavčar je prije nekoliko godina za njih plaćao 1000 eura po dionici, a danas je Istrabenz za njih uspio utržiti tek četvrtinu - 275 eura po dionici. Do kraja idućeg tjedna će vlasnike zamijeniti oko 11 % dionica Petrola jer bi dio dionica koje je zaplijenila Istrabenzu prodala i NLB. Prema neslužbenim informacijama, kupci ovih dionica su strani fondovi te neki domaći ulagači. Precizni podaci o kupcima bit će poznati krajem idućeg tjedna. Strani investitori trenutačno drže oko 10 % udjela u Petrolu, a nakon prodaje udjela Istrabenza, Gorenjske banke i NLB-a, ovladat će s nekih 20 % vlasništva i bit će nakon države najveći vlasnik slovenske naftne kompanije.

Izvor: SEEbiz, 21.10.2014.

Amerikanci troše manje za energiju

Veća energetska učinkovitost i promjena goriva za grijanje domova donijele su veće uštede na troškovima energije za veliki broj Amerikanaca, navodi se u izvješću ministarstva energetike. Električna energija i motorno gorivo čine više od dvije trećine troškova za energiju prosječnog potrošača u SAD-u. Stoga je porast energetske učinkovitosti značajno utjecao na smanjenje troškova. Tako novi auti prodani u siječnju ove godine mogu s 1 galonom benzina (3,6 litara) prosječno prevaliti 24,9 milja (39,8 km). To je za 5 milja po galonu više nego 2007. Također, broj vozača koji koriste prirodni plin za pogon vozila porastao je od 2007. za 3 %. U SAD-u je udjel prosječnih troškova za energiju u prihodima potrošača danas niži nego u 60-im godinama 20. stoljeća unatoč stopi inflacije u cijelom tom razdoblju.

Izvor: UPI, 21.10.2014.

U Bugarskoj loše gorivo na polovici benzinskih postaja

Inspektori iz bugarske državne agencije za mjerenje i tehnički nadzor ove su godine otkrili nepravilnosti u kvaliteti goriva na 43 % ispitanih benzinskih postaja. Inspektori su također otkrili korupcijsku shemu ogromnih razmjera po kojoj je preko 500 benzinskih postaja ili 20 % ukupnog broja postaja u zemlji jednostavno izbrisano iz računalnog programa državne agencije za prihode i poreze NAP koja djeluje unutar Ministarstva financija. Stoga na tim benzinskim postajama već nekoliko godina nisu

bili obavljani inspekcijski nadzori. Što se kvalitete motornih goriva tiče, najčešći problem je miješanje benzina i dizela zbog korištenja istih spremnika i cisterni bez prethodnog čišćenja. Koliko je bila snažna korupcijska mreža, pokazuje podatak o očiglednom curenju podataka iz ministarstva i agencije o planiranim inspekcijama te činjenica da je prošle godine isti broj inspekcija otkrio nepravilnosti u kvaliteti goriva kod samo 8 % benzinskih postaja u usporedbi sa 43 % ove godine. Zbog otkrivene korupcije iz agencije je od ožujka do sada otpušteno oko 40 osoba.

Izvor: Novinite, 29.10.2014.

Stiglo dobro vrijeme za srednjoeuropske rafinerije nafte

Čini se da prolaze najteža vremena za češke rafinerce. Najveća domaća rafinerijska i maloprodajna naftna tvrtka Unipetrol imat će i u četvrtom kvartalu ove godine slične rezultate kao i u trećem kada je zabilježila veliki skok u ostvarenoj dobiti. U trećem je kvartalu ove godine Unipetrol, po prvi puta nakon 2011., zabilježio kvartalnu neto dobit i to 64,7 mil. dolara.

Izvor: Prague Monitor, 23.10.2014.

Nova saudijska rafinerija zatvorit će još rafinerija nafte u Europi

Najnovija rafinerija nafte u Saudijskoj Arabiji dosegla je u kolovozu svoj puni kapacitet prerade i tako još više povećala ionako ostru konkurenciju na svjetskom rafinerijskom tržištu. Kako procjenjuje P. Pouyanne, direktor tvrtke Total, ta će rafinerija prisiliti još europskih rafinerija na zatvaranje. Rafinerija Satorp je zajednički projekt Totala i najveće domaće naftne tvrtke Saudi Arabian Oil, a njezin puni kapacitet prerade iznosi 400000 barela nafte dnevno. Slično je zaključio i C. Bake, izvršni direktor Vitola, tvrtke koja je najveći svjetski trgovac naftom. On tvrdi kako su europske rafinerije premale i nisu dovoljno tehnološki sofisticirane da bi mogle konkurirati novim rafinerijama.

Izvor: Hydrocarbon Processing, 25.9.2014.

82 %: Toliko je Hrvatska ovisna o uvozu sirove nafte

Energetsku djelatnost proizvodnje naftnih derivata u Hrvatskoj obavlja INA d.d. Proizvedeni naftni derivati u rafinerijama nafte u Rijeci i Sisku te na postrojenju Etan uključuju motorna goriva te goriva za industriju i kućanstva. Za proizvodnju derivata koriste se sirova nafta iz uvoza te sirova nafta i kondenzati proizvedeni na domaćim poljima. Prema podacima, 82 % sirovske strukture rafinerijske prerade u 2013. činila je uvozna sirova nafta, a 15 % otpada na domaću sirovu naftu te 3 % na domaće kondenzate. Ukupna proizvodnja naftnih derivata u 2013. iznosila je 3,1 milijuna tona naftnih derivata, što je za 12 % manje nego u 2012., a manje je i od proizvodnje u razdoblju 2006.-2011. godine. Proizvodnja nafte je prošle godine bila na najnižoj razini u posljednjih 8 godina. Kao posljedica navedenog, prošle godine je i proizvodnja ukapljenog naftnog plina (UNP) bila najniža u zadnjih 8 godina i iznosila je oko 210 tisuća tona, odnosno oko 30 tisuća tona manje nego 2012. godine. U 2013., trgovinu na veliko naftnim derivatima obavljalo je 35 energetskih subjekata, dok je trgovinu na veliko ukapljenim naftnim plinom (UNP) obavljalo pet

energetskih subjekata. Osim uvoza sirove nafte odnosno pored naftnih derivata iz domaće rafinerijske proizvodnje, na tržištu Republike Hrvatske značajan udio zauzimaju naftni derivati iz uvoza. U 2013. ukupno je uvezeno 780000 tona naftnih derivata što predstavlja nešto više od 20 % ukupnih nacionalnih potreba.

Izvor: Croenergo, 30.9.2014.

MOL nije zabrinut za isporuke ruske nafte i tvrdi da RN Sisak ne može preživjeti

Mađarska naftna tvrtka MOL uvjerena je da njezine isporuke ruske sirove nafte naftovodima preko Ukrajine neće biti prekinute zbog ukrajinske krize jer su MOL-ovi partneri ugledne tvrtke, kazao je u Budimpešti izvršni dopredsjednik MOL-a za preradu nafte i prodaju naftnih proizvoda Ferenc Horváth. On je dodao i da je MOL počeo lani dobavljati naftu i preko Hrvatske, iako najveći dio uvezene nafte i dalje stiže iz Rusije preko Ukrajine. MOL svaki mjesec kupuje po jedan tanker nafte od 80000 tona koji preko Hrvatske dolazi u Mađarsku.

Horváth se također osvrnuo i na probleme s rafinerijama nafte hrvatske naftne tvrtke INA. On je ocijenio da su te dvije rafinerije vjerojatno najmanje i najnekonkurentnije u Europi. Po njemu, rafinerija u Rijeci ima veće šanse da postane konkurentna, ali rafinerija u Sisku nema nikakvih izgleda da vrati isplativost rafinerijskog poslovanja. S druge strane, Horváth ističe kako su rafinerije MOL-a u Mađarskoj i Slovačkoj dobro poslovale. U trećem kvartalu je porasla dobit MOL-a u rafinerijskom i petrokemijskom sektoru zbog rasta rafinerijske marže i rasta potrošnje goriva u srednjoj Europi. Horváth očekuje da će se ti trendovi nastaviti do kraja 2014.

Izvor: Portfolio.hu, 30.9.2014.

Škriljci i automatizacija su glavne teme naftne industrije do 2020.

Iskorištavanje naftnih i plinskih škriljaca te automatizacija proizvodnje glavna su područja kojima će se do 2020. godine baviti velike svjetske naftne tvrtke, otkriva istraživanje koje je provela britanska tvrtka Lloyds Register Energy. U istraživanju su obuhvaćeni kompetentni ispitanici iz 250 vodećih naftnih tvrtki u svijetu. Istraživanjem se došlo do pet ključnih područja na kojima se traže tehnološka rješenja za postojeće probleme te su definirana i ograničenja daljem razvoju. U ovom kratkoročnom razdoblju svjetske naftaše najviše zanima eksploatacija škriljaca koja ujedno izaziva i najviše kontroverzi i otpora u javnosti zbog tehnologije frakturiranja (hidrauličkog lomljenja). Druga velika tema u pojačanom interesu naftaša je automatizacija, pod čime se misli na automatizirane uređaje i postrojenja za proizvodnju nafte i plina u dubokim vodama kojima se upravlja na daljinu. Ta će dva područja u kratkoročnom razdoblju do 2020. najviše utjecati na rezultate poslovanja velikih naftnih tvrtki. Iza 2025. godine se očekuje veliki napredak na područjima razvoja novih EOR tehnika poput visokotlačnog i visokotemperaturnog bušenja, višefaznog hidrauličkog lomljenja kao i daljeg razvoja podmorske robotike koji bi trebali osigurati najviše izgleda za uspješnu proizvodnju nafte i plina i nakon 2025.

Izvor: Oil and Gas Eurasia, 1.10.2014.

Chromos Agro kupio proizvođača biogoriva iz Ozlja

Tvrtka Chromos Agro je od kompanije Gorup preuzela ozaljsku tvrtku Biotron koja se bavi proizvodnjom biogoriva. Neslužbeno se doznaje da je Chromos kupio Biotron po nominalnoj cijeni od 14 milijuna kuna. Konačna cijena bila je nešto niža jer je Chromos Agro preuzeo neke obveze Biotrona. Najveći proizvođač sredstava za zaštitu bilja u Hrvatskoj tako je proširio svoje poslovanje na proizvodnju biogoriva te su obje strane zaključile da će Chromos Agro biti kompanija koja će nastaviti razvijati Biotron čiji je godišnji prihod 140 milijuna kuna, a zapošljava 21 radnika.

Izvor: Poslovni dnevnik, 2.10.2014.

ENI: Rastu svjetske rezerve nafte i plina, a europskim rafinerijama i dalje teško

Talijanska naftna i plinska tvrtka ENI objavila je trinaesto izdanje svoje publikacije *World Oil & Gas Review* koja donosi godišnji statistički pregled svjetske proizvodnje nafte i plina, rezervi, potrošnje s posebnim fokusom na rafinerijski sektor i kvalitetu nafte. Prema ovogodišnjem izdanju, svjetska potrošnja nafte u 2013. godini porasla je 1,4 %, a plina 1 %, dok su svjetske zalihe nafte nastavile rasti za 0,4 % te 1,7 % za plin. Glavni razlog za to su veća proizvodnja nafte i plina iz škriljaca u SAD-u i nova veća otkrića plina u istočnoj Africi. Proizvodnja nafte najviše je povećana u SAD-u i to za 12,2 % u odnosu na 2012., dok je proizvodnja nafte najviše pala u Iranu za 35,5 % i Libiji za 9,8 %. Prema podacima iz ovog izvješća, europski rafinerijski sektor suočava se i dalje s racionalizacijskim procesom u kojem su lani ukupni rafinerijski kapaciteti smanjeni za 2 mil. barela dnevno. No, i dalje na tržištu ima pre-više rafinerijskih kapaciteta naročito stoga što se i dalje smanjuje potrošnja naftnih proizvoda. S druge strane, dostupnost jeftinije sirove nafte podiže konkurentnost rafinerija u SAD-u, Aziji i Srednjem istoku gdje rast potrošnje naftnih proizvoda prati i rast investicija u nove rafinerijske kapacitete. U 2013. je zabilježen skroman rast potrošnje plina od 1 %, posebno u odnosu na prosječnu godišnju stopu rasta potrošnje plina od 2,5 % u razdoblju od 2000. do 2013.

Izvor: Oil and Gas Journal, 6.10.2014.

Sisak opstaje s manje radnika, a u Rijeku se ulaže 400 milijuna eura?

Nadzorni odbor Ine je zatražio da se izradi nova strategija ne samo o razvoju rafinerija, nego o razvoju cijele Ine, da bi se potom na temelju te nove strategije kao potpuno nove platforme ponovno odlučivalo o tome što će biti s Ininim rafinerijama u Sisku i Rijeci. Nova strategija razvoja Ine trebala bi dokazati da je 600000 tona domaće proizvodnje nafte u Hrvatskoj dovoljno za profitabilnost Rafinerije Sisak, a plan je da se nastavi inzistirati na modernizaciji Rafinerije Urinj vrijednoj 400 milijuna eura, koja bi se izvodila fazno od 2017. do 2020. Za to vrijeme, plan je da Sisak normalno radi, kako bi nadoknadio smanjenu proizvodnju Urinja za vrijeme modernizacije. Uz to, prema internoj Ininoj analizi iz listopada 2012., koja je dosad bila nepoznata i nedostupna javnosti, rafinerija u Sisku ne proizvodi gubitke. Taj dokument po svojim je zaključcima potpuno suprotan tvrdnjama o nepodnošljivim gubicima sisačke rafinerije koji služe kao argument za njezino gašenje. Sisak s preradom od 600 tisuća tona domaće nafte posluje pozitivno, s godišnjom zaradom

od oko 40 mil. dolara. Rezultat je to činjenice da rafinerija Sisak prerađuje isključivo naftu iz domaćih nalazišta, pa su joj ulazni troškovi znatno niži nego da sirovinu kupuje na inozemnom tržištu. Međutim, Ina je objavila priopćenje da su iz konteksta izvučena predviđanja o tzv. "profitabilnosti" Rafinerije nafte Sisak u iznosu od gotovo 40 milijuna dolara jer taj iznos predstavlja godišnju rafinerijsku maržu koja se računa prije izračuna dobiti i ne uključuje sve troškove. Također, u medijima nije naglašeno kako su navedena kratkoročna predviđanja iz 2012. povezana s cijenama domaće nafte, odnosno cijenama nižima od onih koje se mogu ostvariti na tržištu, a što je dugoročno neodrživ model koji negativno utječe na poslovanje istraživanja i proizvodnje. Količinski, prerada od 600000 tona nije dovoljna za kontinuiran rad rafinerije, a povećanje kapaciteta prerade nafte uzrokuje dodatne gubitke.

Izvor: Croenergo, 7.10.2014.

EU obavezuje proizvođače na smanjenje emisija plinova 6 % za motorna goriva do 2020.

Europska komisija je usvojila prijedlog da se implementira postojeća obaveza iz Direktive o kvaliteti goriva i njezinog amandmana donesenog 2009. Članak 7a navedene Direktive obavezuje proizvođače da do 2020. godine smanje za 6 % emisije stakleničkih plinova u životnom ciklusu goriva i drugih energenata koje koriste vozila u cestovnom transportu. Direktiva obavezuje proizvođače da tijela koja ovlasti država članica EU izvještavaju o intenzitetu emisija stakleničkih plinova vezano za goriva koja proizvode. Navedeni prijedlog se odnosi na benzin, dizel, ukapljeni naftni plin (UNP) i stlačeni prirodni plin (CNG).

Izvor: Balkans.com, 8.10.2014.

Neće više biti biodizela po povlaštenoj cijeni

Proizvođači biodizela u Hrvatskoj trpe velike gubitke zbog države koja ne poštuje svoje propise i zbog netransparentnosti sustava poticanja proizvodnje ne znaju kako dalje organizirati poslovanje. Hrvoje Merki, izvršni direktor Biodizela Vukovar, objašnjava kako je problem s ovogodišnjim sustavom poticanja počeo već potkraj 2013. donošenjem odluke o visini poticaja, koja nije bila u skladu s pravilnikom o izračunu, prema kojemu je trebala biti 2,22 kune po litri, a ne 1,70 kuna. S tim su poticajem, tvrde proizvođači, uz povlaštenu cijenu koja se mijenja svaka dva tjedna, a konstantno pada, trenutačno čak ispod razine proizvodne cijene. Maksimalna količina biodizela za koju će država u 2014. dati poticaje postavljena je na 58,8 milijuna litara, što bi značilo da bi iz proračuna s namjenske stavke za poticaje biogorivu, prikupljene od trošarina i naknada koje distributeri plaćaju za prodaju eurodizela, trebalo biti isplaćeno 130 mil. kuna. No, proračun je predvidio 100 mil. kuna, a rebalansom je i taj iznos srezan na 50 mil. kuna. Neslužbeno se, međutim, doznaje da je novac za poticaje potrošen, pa se proizvođači, Biodizel Vukovar i Biotron iz Ozlja, pitaju kako da prodaju distributerima i autobusnim prijevoznicima biodizel po povlaštenim cijenama i hoće li država ispuniti svoje obveze davanja potpora. Merki ističe kako kvota za novčana sredstva i ne postoji, postoji samo kvota litara. Njegova je tvrtka već u sudskom postupku protiv države zbog neisplate

sredstava iz 2012., za više od tri mil. eura, a i sada ih država, ako se ne nađe rješenje, dovodi u sličnu poziciju. Ovakvo držanje države donijet će Hrvatskoj i dugoročne štete, jer se ne krši samo nacionalni akcijski plan za biodizel, nego i EU Direktiva za obnovljive izvore energije. Posebice se ne vodi računa o tome da će 2017. EU podvlačiti crtu za realizaciju smanjenja količine CO₂, pa će oni koji nisu ispunili svoje obveze plaćati velike penale. Merki kaže da se problem, čak ako država i ima problem s financiranjem, može riješiti putem faktoringa ili nekim drugim rješenjem, samo o tome treba razgovarati. Iz Ministarstva gospodarstva nije objavljen stav o spomenutim problemima i mogućim rješenjima.

Izvor: *SEEBiz*, 5.9.2014.

Izbila svađa u SAD-u oko izvoza naftnih proizvoda

Nezavisno američko udruženje naftne industrije IPAA je objavilo kako odbacuje prigovore u vezi odluka koje pripremaju izvoz naftnih proizvoda iz SAD-a. U SAD-u je ograničen i praktično zabranjen izvoz sirove nafte zakonima donesenim 1970-ih nakon naftnog embarga koji su uvele arapske zemlje članice OPEC-a zbog tadašnje američke politike na Bliskom istoku. Nakon što se snažno povećala domaća proizvodnja nafte, povele su se velike polemike oko toga treba li SAD dopustiti slobodan izvoz nafte i naftnih proizvoda, od čega bi veću korist imali samo izvoznici, ili ostaviti takvu zabranu i dalje na snazi od čega bi veću korist imali domaći prerađivači nafte i opće domaće gospodarstvo. Osim analitičara i lobista po medijima, i američka udruga velikih domaćih prerađivača i potrošača nafte CRUDE obratila se javnosti i kritizirala odluku državne gospodarske komore da se umjesto sirove nafte dopusti izvoz naftnog kondenzata kao naftnog proizvoda te traži održanje zabrane izvoza. Time bi se zadržale cijene nafte na sadašnjim razinama koje su financijski povoljne za rafinerije. U suprotnom, zbog izvoza nafte došlo bi do rasta cijena nafte na američkom tržištu i do rasta cijena motornih goriva i drugih naftnih proizvoda za potrošače što bi podiglo cijene i u drugim sektorima i smanjilo konkurentnost domaćeg gospodarstva. S druge strane, naftaši okupljeni u udruhu IPAA, koji zagovaraju izvoz nafte, odgovaraju kako takvo kritiziranje izvoza nafte dolazi od onih koji umjesto brige o potrošačima zapravo žele ograničiti konkurenciju na domaćem tržištu. Vlada stoga još uvijek odugovlači s donošenjem odluke o tome otvoriti vrata izvozu ili ne, pa je gospodarska komora u lipnju donijela odluku o izvozu naftnog kondenzata za koju je kazala da ne predstavlja „veliki zaokret u energetskej politici“.

Izvor: *UPI*, 9.9.2014.

WMO: Fosilna goriva uzrok klimatskim promjenama

Svjetska meteorološka organizacija WMO objavila je kako se učinak zagrijavanja klime zbog stakleničkih plinova u atmosferi povećao 34 % od 1990. godine do danas. Bez ikakve je sumnje da ove klimatske promjene i vrijeme postaju sve ekstremniji zbog ljudskih aktivnosti kao što je spaljivanje fosilnih goriva, kazao je generalni tajnik WMO Michel Jarraud. WMO izdaje svoj godišnji bilten o emisijama stakleničkih plinova.

U upravo objavljenom biltenu navodi se kako je istraživanje pokazalo da je lani razina stakleničkih plinova dosegla novi rekord dijelom i zbog porasta ugljičnog dioksida u atmosferi. Razine ugljičnog dioksida su 142 % veće nego u 1750. godini koju WMO uzima za početak industrijske ere. Emisije metana su 253 % više dok su emisije dušikovog oksida 121 % više nego u 1750. Također, prošle je godine zabilježena i najviša razina emisija ugljičnog dioksida od 1984. godine.

Izvor: UPI, 9.9.2014.

IEA: Američki škrljaci potiskuju uvoz i povećavaju izvoz benzina

Veliki porast proizvodnje nafte iz škrljaca u Sjevernoj Americi počeo je potiskivati uvoz nafte iz Saudijske Arabije na američko tržište kao što je to već učinio i s uvozom nafte iz zapadne Afrike, pokazuje analiza IEA. Sada se nafta sa zapada Afrike izvozi u Aziju, a čini se da se u istom smjeru preusmjerava i izvoz nafte iz Saudijske Arabije. S povećanom domaćom proizvodnjom nafte, američke rafinerije su se od uvoznika nafte pretvorile u neto izvoznike motornih goriva, za razliku od prijašnjih desetljeća kada je SAD bio najveći uvoznik motornih goriva na svijetu. Stoga IEA očekuje da će do 2019. godine američko i kanadsko tržište imati višak motornih goriva od oko 1,3 mil. barela dnevno. Tome će pridonijeti modernizacije rafinerija koje planiraju najveće američke rafinerijske tvrtke Valero i Marathon, a koje predviđaju veće kapacitete za preradu lake nekonvencionalne američke nafte. To će posebno ugroziti europske rafinerije nafte od kojih je većina dizajnirana za proizvodnju goriva za američko tržište.

Izvor: Rigzone, 11.9.2014.

Hayward: Sankcije Rusiji mogu dovesti do nafte od 150 dolara

Zapadne sankcije Rusiji, zajedno s krizom u Libiji te onom u Iraku povezanom sa militantnom skupinom ISIS, mogle bi negativno utjecati na opskrbu svjetskog tržišta naftom zbog čega bi cijena nafte mogla skočiti na 150 dolara za barel, upozorava T. Hayward, bivši čelnik najveće britanske naftne i plinske tvrtke BP, a danas predsjednik globalne energetske tvrtke Glencore. Svijet se nalazi u lažnom osjećaju sigurnosti zbog rasta proizvodnje nafte u SAD-u, naglašava Hayward. Kada američka proizvodnja nafte iz konvencionalnih izvora i škrljaca dođe do vrhunca, odakle će onda doći nove količine nafte na tržište, pita se Hayward. Iako sada ima dovoljno nafte na tržištu da je cijena nafte Brent sa 108 dolara za barel, kolika je bila na početku ove godine, pala na današnjih 97 dolara što je najniža cijena u zadnje dvije godine, pitanje je što će biti ubuduće. Naftna polja u Sjevernom moru i Aljasci su stara i bliže se kraju proizvodnje, te će svijet ovisiti o novim naftnim poljima u Rusiji, Kanadi i Iraku. Kako je naveo Hayward, rusko polje Baženov bi moglo biti veće od velikog američkog polja škrljaca North Dakota Bakken koje proizvodi 1 mil. barela nafte dnevno i koje je značajno pridonijelo porastu američke proizvodnje nafte.

Izvor: Oil and Gas Eurasia, 16.9.2014.

Priredio Ivo Tokić